

SOS mod Racisme
Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N.
sos@sosmodracisme.dk
www.sosmodracisme.dk

København d. 30. april 2017

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet,
uim@uim.dk og fkf@uim.dk

Hørings svar vedr.

Supplerende høring over udkast til lov om ændring af udlændingeloven, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov om socialtilsyn (Ro og orden på indkvarteringssteder for uledsagede mindreårige udlændinge m.v.)

SOS mod Racisme takker for at have fået sendt et supplerende lovforslag om anvendelse af Socialtilsyn som tilsynsmyndighed på centre for uledsagede flygtningebørn under 18 år og på afdelinger for 17-årige mindreårige uledsagede flygtningebørn på andre opholdssteder.

Vi synes det er godt, at der i det mindste kommer en form for tilsyn med centrene. Men at tilsynet skal koncentreres om, hvorvidt operatøren har opfyldt de formelle krav i kontrakten eller ej, er en misforståelse; et tilsyn må i lighed med andre tilsyn af anbragte børn i sagens natur beskrive børnenes situation, vilkår og - særlig vigtigt for disse børn - deres retssikkerhed, idet de er midt i en proces, der kan gælde liv og død for dem. Det "skriftlige tilsyn fra Udlændingestyrelsen" med Tullebølle, hvor der kun blev lagt vægt på overholdelse af kontraktlige krav, var jo reelt ikke noget værd. Et manglende reelt tilsyn kan have været medvirkende til, at det i lang tid gik så galt, hvor flere børn var udsat for seksuelle krænkelser fra personale, der skulle varetage deres omsorg.

Derfor er vi også bekymrede over, at Udlændingeministeriet i lovforslaget synes at have indskrænket Socialtilsynets tilsyn således, jf. bemærkningerne til lovforslaget:

*Det fremgår af forslaget, at det ikke er Udlændingestyrelsens samlede tilsyn med indkvarteringsstederne men alene det faglige tilsyn, der kan udføres af socialtilsynet. **Det faglige tilsyn omfatter** tilsyn med, at beboerne på børnecentre og 17-årige uledsagede udlændinge, som er indkvarteret på særlige afsnit eller afdelinger på andre indkvarteringssteder end børnecentre, samt beboere på indkvarteringssteder uden for det ordinære indkvarteringssystem, der er tilvejebragt af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 5, og hvor der alene opholder sig uledsagede mindreårige udlændinge, **modtager den helhedsorienterede indsats og de ydelser, som operatørerne ifølge operatørkontrakterne med Udlændingestyrelsen er forpligtede til at levere på en fagligt kvalificeret måde.***

Vi tror at mere åbenhed og kontakt med det omgivende samfund - fx gennem børnenes og de unges deltagelse på almindelige folkeskoler, og ved venskabsfamilier og hyppig kontakt med værger - vil kunne være med til at hindre, at sådanne overgreb kan foregå i længere tid, uden der gribes ind.

I vores høringssvar om det tidligere udsendte lovforslag om Ro og orden på børnecentrene, kom vi ind på **behovet for et uvildigt tilsyn** med et forslag om:

”Der er også behov for et **hyppigt uvildigt tilsyn** med **adgang til at foretage interviews af børn – evt. med tolk**, fx med deltagelse fra Ombudsmandens Børnekontor, Børnerådet, Børns Vilkår og Red Barnet.”

og: ”hyppige tilsyn fra en uvildig instans **med eksperter i børns rettigheder og vilkår**”.

Socialtilsynet kan naturligvis godt have medlemmer, som er eksperter i børns tarv og rettigheder, - men det kunne specifikt kræves i et lovforslag, at et Socialtilsyn, der tilser børnecentre, reelt har medlemmer med ved tilsynsbesøgene.

Vi synes ikke at lovforslaget sikrer Socialtilsynet **uafhængighed af Udlændingestyrelsen**. Ej heller er det klart, om det vil blive sikret brug af tolk i tilstrækkelig grad, så at personer fra Socialtilsynet kan kommunikere i dybden med børnene og høre deres mening.

Vi mener endvidere, at der må være pligt til, at Socialtilsynets rapporter offentliggøres så snart, de er færdige fra Socialtilsynets side, ligesom rapporterne bør tilsendes til Folketingsmedlemmerne i UUI - således at børnene er omtalt i anonymiseret form. Det kan ikke være meningen, at Socialtilsynet skal kunne censureres af Udlændingestyrelsen og således indirekte blokere for de folkevalgtes viden om forholdene på børnecentrene.

Hyppigheden af tilsyn må defineres i lighed med tilsynshyppigheden ved døgntilbud for børn og unge, dvs. mindst 1 gang om året og derudover ekstra risikobaserede tilsyn, i de tilfælde, der omtales i Socialstyrelsens tekst herom: fx ved mange klager, magtanvendelser, hvis der er problemer på et eller flere kvalitetsområder, hvis der er stor udskiftning af personalet, eller hvis der observeres en uhensigtsmæssig tone over for beboerne ¹⁾.

Ligesom Socialtilsynet kan pålægge andre døgninstitutioner for børn at gennemføre ændringer for at leve op til bestemte kvalitetskrav, må det også være tilfældet her, at Socialtilsynet kan pålægge operatøren/Udlændingestyrelsen at leve op til kvalitetskravene.

Vi vil stadigvæk pege på muligheden af, at Socialtilsynet kunne suppleres med et medlem fra Ombudsmandens Børnekontor, og/eller fra eksperter fra Børnerådet, Børns Vilkår eller Red Barnet - forudsat at pågældende institution/organisation er villige til at indgå sammen med Socialtilsynet.

Konklusion:

Indførelse af et Socialtilsyn kan være en forbedring, hvis det er hyppigt, uvildigt, ucensureret og har børnefaglig ekspertise, og hvis det får lov til at opfylde sine tilsynsforpligtelser til fulde.

Men som helhed mener vi stadigvæk, at der er så mange problemer i det oprindelige lovforslag om Ro og orden på indkvarteringscentre (...), så at det bør trækkes tilbage og et nyt udformes.

1) <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialtilsyn/redskaber-for-tilsynsforende/forside/om-tilsynsintensitet-og-risiko>

Med venlig hilsen,

For SOS mod Racisme,
Anne Nielsen, Næstformand